

Aan het algemeen bestuur

bezoekadres Dokter Van Deenweg 186
postadres Postbus 60
8000 AB Zwolle
telefoon 088 - 233 12 00
internet wdodelta.nl
bank Nederlandse Waterschapsbank Den Haag
IBAN NL66NWBAB0636756882
BIC NWABNL2G
KvK 6420 8338

datum 5 april 2022 ons kenmerk Z/22/046516-191323 behandeld door Evelien Bakker
portefeuillehouder J.C.G. Wijnen e-mail EvelienBakker@wdodelta.nl
onderwerp Stand van zaken invasieve soorten 2021

Geacht bestuur,

In uw vergadering van 14 december 2021 is gevraagd naar de stand van zaken van bestrijding van invasieve soorten (exoten) in relatie tot stedelijk water. We hebben toegezegd dat we deze vraag schriftelijk zouden beantwoorden.

Invasieve soorten

In ons werkgebied hebben we invasieve soorten. Invasieve soorten zijn planten- en diersoorten, die zich buiten hun oorspronkelijke verspreidingsgebied hebben gevestigd en door hun aanwezigheid of door hun groei van hun populaties tot problemen kunnen leiden door het ontbreken van natuurlijke vijanden. Zo kunnen ze bijvoorbeeld inheemse planten- en diersoorten verdringen of kunnen ze door hun massale groei voor ongewenste opstuwung zorgen. Ook kunnen ze stabiliteitsproblemen van bijv. kaders en keringen veroorzaken. Deze soorten worden ook wel exoten of invasieve exoten genoemd.

Sinds 1 januari 2015 is in de Europese Unie de [EU-verordening 1143/2014](#) van kracht. Deze verordening heeft als doel de introductie, verspreiding en impact van invasieve exoten in Europa te beperken. Centraal in de verordening staat een lijst van soorten waarvan de negatieve effecten zodanig zijn dat gezamenlijk optreden op het niveau van de Europese Unie gewenst is. Deze zogenaamde [Unielijst](#) is 3 augustus 2016 van kracht geworden en bestaat dus uit een lijst van planten- en diersoorten die we beschouwen als invasief.

Op deze lijst staan soorten die ook in ons werkgebied voorkomen. Wij hebben te maken met de volgende soorten: Grote Waternavel, Parelvederkruid, Cabomba (waterwaaier), Verspreidbladige waterpest, Vallisneria, Ongelijkbladig vederkruid, Waterteunisbloem, Japanse Duizendknoop, Springbalsemien, Reuzenbereklauw en Amerikaanse rivierkreeft, de Muskusrat en de Beverrat.

Verspreiding van invasieve soorten in stedelijk water

Deze soorten komen met name voor in het landelijk gebied, maar ook in het stedelijk water zijn deze invasieve soorten aangetroffen. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de huidige verspreiding is in het stedelijk gebied.

Invasieve soort	Verspreiding stedelijk gebied
Grote Waternavel	Enkele locaties in Assen, Meppel, Beilen, Deventer
Parelvederkruid	Op grote schaal aanwezig in Steenwijk
Cabomba (waterwaaier)	Eén locatie in Meppel, in de watergangen rondom Blokzijl sterk aanwezig
Verspreidbladige waterpest	Watergangen rondom Blokzijl
Vallisneria	Watergangen rondom Blokzijl
Ongelijkbladig vederkruid	Vijver Heino, Zwolle zuid
Waterteunisbloem	onbekend
Japane Duizendknoop	Deventer, gemeente Kampen en Zwartewaterland
Springbalsemien	Enkele locaties in Meppel, Hoogeveen,
Reuzenbereklaauw	Enkele locaties in Meppel, Hoogeveen, Deventer en binnen de gemeente Kampen en Zwartewaterland
Amerikaanse rivierkreeft	Precieze verspreiding is onbekend. Het vermoeden is dat ze ruim verspreid zijn. De muskusrattenbestrijding komt deze soort regelmatig tegen in de fuiken.

De muskusrat en beverrat zijn ook invasieve soorten die voorkomen in stedelijk water. De aanpak van de muskusrat en Beverrat zijn vastgelegd in het noordelijk samenwerkingsverband. Hierover wordt langs specifieke kanalen gerapporteerd.

Verantwoordelijkheden en beleid

De provincies zijn sinds 1 januari 2018 verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van beleid ten aanzien van een aantal invasieve exoten. Dit is geregeld in regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 22 februari 2018, nr. WJZ/17141167, houdende wijziging van de Regeling natuurbescherming (aanwijzing van door de provincies te bestrijden invasieve uitheemse soorten) In deze regeling staat het volgende over de invasieve waterplanten:

Zo worden een aantal watergebonden soorten door waterbeheerders bestreden uit hoofde van hun verantwoordelijkheid voor het hydrologisch en ecologisch functioneren van watersystemen. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in de Waterwet en Kaderrichtlijn Water.

Dat betekent dat, als invasieve soorten voorkomen op gronden of in watergangen die in beheer zijn bij het waterschap, het waterschap verantwoordelijk is voor bestrijding en financiering.

Zowel provincie Overijssel als provincie Drenthe geven aan dat voor deze soorten de strategie "beheersen" gevolgd moet worden. Met beheersen wordt bedoeld: *Dat bestaande locaties niet groter worden en er geen nieuwe locaties van deze soorten bij komen.*

In het waterbeheerprogramma 2022-2027 hebben we aangegeven dat we invasieve exoten doorlopend bestrijden [D3.5]. Hierbij passen we het reguliere onderhoud aan en bepalen we afhankelijk van de soort de aanpak voor het bestrijden.

In de beleidslijn Beheer en onderhoud stedelijk water (2019) is het volgende opgenomen over invasieve soorten in stedelijk water:

Het waterschap is verantwoordelijk voor het verwijderen van kadavers en plaagsoorten (invasieve soorten) voor de watergangen die het in beheer en onderhoud heeft.

Huidige aanpak in het stedelijk water

De invasieve soorten komen al enkele jaren voor in de stedelijk gebieden. In de periode april tot en met oktober worden de locaties met deze invasieve soorten in de gaten gehouden. Als na de winter de plant weer zichtbaar wordt, wordt de plant zoveel mogelijk met wortel en al verwijderd en de plantendelen worden afgevoerd. Meestal gebeurt dit handmatig. Bij grotere groeiplaatsen gebeurt dit machinaal. Deze aanpak lijkt effectief, doordat locaties kleiner worden. Er komen echter door diverse oorzaken soms ook weer nieuwe locaties bij.

Naast deze werkzaamheden wisselen we kennis uit over de meest efficiënte aanpak van invasieve soorten met andere waterschappen.

De kosten voor de aanpak van de invasieve soorten in zowel landelijk gebied als in stedelijk gebied vallen binnen de exploitatie van het programma watersysteembeheer. De totale (externe) kosten voor bestrijding van invasieve exoten bedroegen in 2021 ca €553.000,- . Er is geen uitsplitsing te geven in stedelijk of landelijk gebied.

Het dagelijks bestuur van het
Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris

de dijkgraaf

E. de Kruijk

D.S. Schoonman